

1. melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelethez

**Javaslat a
„a veszprémi Elnökök Ligete”, mint szellemi és kulturális örökség
Települési Értéktárba történő felvételéhez**

Készítette:
dr. Táncsics Aladár és Wéber László

dr. Táncsics Aladár

.....
Veszprém, 2016. október 18.

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve: Weber László

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Weber László

Levelezési cím: 8200 Veszprém, Haszkovó u. 25/A

Telefonszám: +3620 31402565

E-mail cím: weber.laszlo@innovaciokozpont.hu

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése

„A veszprémi Elnökök Ligete”

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

☐ agrár- és élelmiszer gazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☒ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus	

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye

8200 Veszprém, Óvári Ferenc út 2. (Színházkert)

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

Xtelepülési tájegységi megyei külföldi magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

2000 áprilisában Magyarország adott helyet a Közép-európai államfők 7. alkalommal megrendezett csúcstalálkozójának. Az elnökök Székesfehérvár mellett Veszprémet is felkeresték hivatalos programjuk keretében.

A Magyar Köztársaság elnöke (Göncz Árpád) javaslatára - vélhetően a közeli Balatonfüred híres Tagore-sétánya által is ihletve – az elnökök Veszprémben emlékfákat ültettek. A Köztársasági Elnöki Hivatal és a Veszprém Polgármesteri Hivatal közös előkészítése mellett - a városi főkertész javaslatára - a Színházkert fogadta be a 12 új fát. A korábbi Püspökkert méltó helyszínt biztosított az egyedülálló kezdeményezésnek, hiszen a pozsonyi mintára kialakított kert ugyan sokáig megőrizte eredeti funkcióját (a város első számú díszkertje volt), de az 1908-as évtől kezdett nyitottabbá válni, amikor Medgyaszay István tervei alapján felépült a színház. Veszprém első és legnépszerűbb közösségi kertjévé, parkjává vált ez a terület, ami napjainkban is sok lehetőséget kínál a város szívében az itt lakóknak és a turistáknak egyaránt.

2000. április 29-én *Göncz Árpád magyar, Thomas Klestil osztrák, Petar Sztojanov bolgár, Václav Hável cseh, Stipe Mesic horvát, Aleksander Kwasniewski lengyel, Johannes Rau német, Carlo Azeglio Ciampi olasz, Emil Constantinescu román, Rudolf Schuster szlovák, Milan Kucan szlovén és Leonyid Kucsma ukrán államfő* együttműködésük és a jövőbe vetett hitük szimbólumaként közösen ültették a liget fáit (ezüst hárs, kocsányos tölgy és magas

kőrís) a veszprémiek számára. A fák között elhelyezendő gránitlapon olvasható az államfők Veszprémnek és a veszprémieknek, az idelátogatóknak szóló ezredvégi üzenete.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

Veszprém modernkori történetének egyik legexponáltabb időpontja 2000. április 29-e, a fák ültetésének napja: Veszprém, ha csak egy napra is, de Közép-Európa legfontosabb városává vált. Egy kisváros (a vérmes lokálpatriótákra is gondolva; középváros) életében különösen ritka – ha magyar, akkor ezerévenként egyszer fordulhat elő -, hogy egy időben fogadhatja 12 állam elnökét. Veszprémben a Millennium évében megtörtént az ezeréves csoda...

Az államfői találkozó mottója az **"Együttélésünk alapjai a harmadik évezredben"** volt. Göncz Árpád és elnöktársai ennek szellemében jelet is hagytak a jövőnek és a veszprémieknek: fákat ültettek a Színházkertben. Közös akarattal létrehoztak egy több generációt átívelő kulturális értéket, ami nem más, mint fizikai formában is megjeleníteni képes üzenet, gondolat az **európai értékrend fontos alappilléreiről, a testvériségről**.

Az Elnökök Ligete környezeti-természeti értékét tekintve talán önállóan nem is értelmezhető, bár kétségtelenül helye van a ligetnek a Színházkertben. A létrehozók szándékát is szem előtt tartva megállapítható, hogy szellemi-kulturális hagyatékként van komoly jelentősége az emlékhelynek. A sajátosan és egyedülálló módon, élő rendszerként megtestesülő gondolat üzenete egyetemes és történelmi korszakokon átívelő, így annak megőrzése, cselekvő ápolása, tartalommal való megtöltése újra és újra feladata az „örökösöknek”.

Kevés ehhez fogható kezdeményezés, kulturális, turisztikai és diplomáciai vetülettel rendelkező "attrakció" található Európában. Nem csak a veszprémi értéktár gyarapodhat az Elnökök Ligete „felvételével”, hiszen a térséget és az országot is gazdagítja ez a páratlan emlékhely. Más megyeszékhely, illetve kisebb település sem rendelkezik ehhez hasonló, szimbolikus és egyszerre valós értékkinccsel. Európa-szerte is alig találhatunk hasonlót.

Mindezek ellenére méltatlanul kevés hivatkozás, információ lelhető fel az Elnökök Ligetéről, így az Értéktárba kerülés egy fontos lehetőség a megismertetésére. A nagyobb nyilvánosság, szélesebb körű ismertség magában hordozza a továbbfejlődés lehetőségét és ígérgetést is, s a liget folyamatosan gyarapodó értéként kísérheti tovább Veszprém történetét.

Az elnökök cselekvő jelenléte a színház-könyvtár tengelyen szimbolikusnak és követendő példának is tekinthető. A tudás és a művészet alapozta meg az európai fejlődést a múltban; ez nem lehet másként a jövőben sem. A Színházkert megújító újraértelmezésekor az Elnökök Ligete által megtestesített értékrend és gondolatiság zsinórmérték lehet, egyben a helyszín közösségi funkciójának és tematikájának központi elemévé válhat. A területen tervezett fejlesztésekben meghatározó kulturális elem lehet az európai kötődés, ezen belül a testvérvárosi kapcsolatrendszer szimbolikus és tárgyiasult megjelenítése, az Elnökök Ligetének élő tartalommal való megtöltése.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

[Közép-európai államfők találkozója - fát ültettek Veszprémben](#) 2000. április 29. **Veszprém, 2000. április 29., szombat (MTI) - Veszprémi látogatással fejeződött be szombaton a közép-európai államfők 7. magyarországi találkozója.** A közép-európai államfők a város színházkertjében emlékfákat ültettek azon a félkör alakú parkrészen, amelyet a jövőben elnökök

ligeteként tisztelnek a veszprémiek.

Összesen tizenkét ezüst hárs, kocsányos tölgy és magas kőris facsemete került a helyére. A fák között elhelyezendő gránitlapon olvasható lesz majd az államfők Veszprémnek és a veszprémieknek szóló ezredvégi üzenete.

A fát ültető államelnököket Dióssy László polgármester köszöntötte, aki hangsúlyozta: a királynék városaként számon tartott ezeréves város életében történelmi pillanat az államfők látogatása.

Az államfők megtekintették a veszprémi vár nevezetességeit. A Szent Mihály Székesegyházban, amelyet Boldog Gizella királyné építtetett ezer esztendeje, Szendi József nyugalmazott érsek tájékoztatta a magas rangú vendégeket.

Szendi József, mint mondta, szívből kívánja a megjelent államfőknek, hogy a nagy keresztény elődök példájára, ne ellenségeskedéssel és erőszakkal, hanem a keresztény isten- és emberszeretetet lelkületével, úgy építsék az európai nemzetek közös otthonát, hogy ott minden nép családtagnak érezhesse magát.

A találkozó utolsó közös ebédét a Villa Medici Étteremben fogyasztották el az államfők, ahol Thomas Klestil osztrák elnök köszönte meg a magyarországi vendéglátást, majd Göncz Árpád búcsúzott a közép-európai államfők 7. találkozásának résztvevőitől. ++

Forrás: <<http://archiv1988-2005.mti.hu/Pages/HirSearch.aspx?Pmd=1#>>

Közép-európai államfők csúcstalálkozója - program, háttér 2000. április 26. **Budapest, 2000. április 26., szerda (MTI) - Tizenkét közép-európai államfő vesz részt pénteken és szombaton a térség elnökeinek hetedik csúcstalálkozásán, amelynek az idén - immár második alkalommal - Magyarország ad otthont.** Az "Együttélésünk alapjai a harmadik évezredben" mottójú

találkozóra Göncz Árpád Thomas Klestil osztrák, Petar Sztojanov bolgár, Václav Hável cseh, Stipe Mesic horvát, Aleksander Kwasniewski lengyel, Johannes Rau német, Carlo Azeglio Ciampi olasz, Emil Constantinescu román, Rudolf Schuster szlovák, Milan Kucan szlovén és Leoniyd Kucsma ukrán államfőt hívta meg.

A tervek szerint a tizenkét államfő pénteken Székesfehérvárott találkozik.

Az elnökök ezután Balatonöszödre utaznak, ahol este a kormányüdülőben kötetlen vacsorán vesznek részt. Szombaton várhatóan több kétoldalú találkozóra kerül sor Balatonöszödon, majd az államfők egy Balatonfüreden végződő hajóúton vesznek részt.

Innen Veszprémbe utaznak, ahol a város központjában fát ültetnek a csúcstalálkozó emlékére.

A helyszínt attól kezdve "Elnöki Parknak" nevezik majd. A faültetés után az államfők rövid sétát tesznek **Veszprém** óvárosában és a várban.

A közép-európai államfők hetedik csúcstalálkozója a veszprémi Villa Medici Étterem különtermében díszebéddel ér véget.

A térség államfői találkozóinak története 1993-ban kezdődött, amikor Thomas Klestil osztrák államfő a salzburgi ünnepi játékokra meghívta Göncz Árpád magyar, Václav Havel cseh és Weizsacker német köztársasági elnököt, hogy kötetlen beszélgetést folytassanak.

A salzburgi találkozáson a résztvevők elhatározták, hogy évente egyszer hasonló eszmecsereét folytatnak és a résztvevők körét bővítik. A bővítés első körébe közös elhatározással Lengyelországot, Szlovákiát és Szlovéniát vonták be, majd Olaszország, Románia, Ukrajna és Bulgária kapott meghívást.

A találkozók célja, hogy az elnökök kötetlen eszmecsereét folytassanak az országaik társadalmát, a térséget, Európát, illetve a világot érintő kérdésekben.

Salzburg után 1994-ben a csehországi Litomyšlben, 1995-ben Keszthelyen, 1996-ban a lengyelországi Lanciutban, 1997-ben a szlovéniai Piranban, 1998-ban a szlovákiai Lócsén, tavaly pedig az ukrain Lembergben találkoztak a közép-európai elnökök.

A pénteki és szombati találkozó újszerűsége, hogy több helyszínen lesz, és először kapott meghívást Horvátország.

A résztvevők áttekintik az elmúlt több mint ezer év, különösen a XX. század legfőbb tanulságait, kifejtik véleményüket a kisebbségek felemelkedésének, integrálásának lehetőségéről, s állást

foglalnak a környezeti és globális kihívások kérdésében.

Eszmét cserélnek továbbá a közép-európai szubszidiaritás fogalmáról, a civil szervezetekről, valamint az idősek és a nők lehetőségeiről. ++

Forrás: <<http://archiv1988-2005.mti.hu/Pages/HirSearch.aspx?Pmd=1>>

MTI

Johannes Rau veszprémi ügyekről tájékozódik - elnökök találkozója 2000. április 25. **Veszprém, 2000. április 25., kedd (MTI) - Johannes Rau, a Német Szövetségi Köztársaság elnöke magyarországi tartózkodása idején, a közép-európai államfők találkozója alatt, fogadja Veszprém város delegációját - jelentette be keddi sajtótájékoztatóján Dióssy László Veszprém polgármestere.** Johannes Rau levélben közölte a polgármesterrel, hogy felkeltette érdeklődését a veszprémi Német Ház tevékenysége, a helyi német kisebbség élete. Arra ugyan már nem jut ideje, hogy magyarországi tartózkodása alatt - a Közép-európai Államfők 7. Magyarországi Találkozója alkalmából április 28.-29-én - részt vegyen a Német Ház programjában, de szívesen találkozik a veszprémi delegációval, s annak tagjai között a helyi német kisebbség képviselőivel.

A veszprémi delegáció április 29.-én Balatonöszödön keresi fel Johannes Rau köztársasági elnököt, aki ezt követően a 12 ország köztársasági elnökével együtt látogat Veszprémbe.

Az április 28.-29-én Magyarországon tartózkodó köztársasági elnökök záró programjának **Veszprém** lesz a helyszíne. Egy-egy fát ültetnek az Elnöki Parkban, amelyet erre az alkalomra alakítottak ki a színház parkjában. A fák mellett márványtábla jelzi majd ültetőjük nevét.

A köztársasági elnökök ezt követően megtekintik a Szent Mihály Székesegyházat, ahol Márfi Gyula érsek fogadja a magas rangú vendégeket. ++

Forrás: <<http://archiv1988-2005.mti.hu/Pages/HirSearch.aspx?Pmd=1>>

MTI

Közép-európai államfők találkozója - Johannes Rau 2000. április 29. **Balatonöszöd, 2000. április 29., szombat (MTI) - A magyarországi németiség helyzete sokkal jobb, mint amilyen tíz évvel ezelőtt volt - mondta Johannes Rau, a Németországi Szövetségi Köztársaság elnöke szombaton Balatonöszödön tartott sajtótájékoztatóján.** A Közép-európai államfők 7. találkozóján Magyarországon tartózkodó Johannes Rau balatonöszödi szálláshelyén szombaton fogadta **Veszprém** város küldöttségét.

A veszprémi delegációt Dióssy László polgármester vezette, tagja volt Asztalos István alpolgármester, Albert Vendel, a Német Kisebbségi Önkormányzat vezetője, Földes Csaba, a Veszprémi Egyetem Német Tanszékének vezetője és Kovácsi Miklós, a német WAZ-lapcsoporthoz tartozó Veszprém megyei napilap, a Napló főszerkesztője.

Csatlakozott a delegációhoz Heinek Ottó, az Országos Német Önkormányzat elnöke is.

Johannes Raut többek között arról tájékoztatták a delegáció tagjai, hogy Veszprém megyében több mint húszezer német anyanyelvű polgár él, és a német kisebbség száma a megye székhelyén meghaladja az ötezret. A megye harminchat településén működik a német kisebbségi önkormányzat. A veszprémi német ház felépítéséhez Németország 17 millió forint támogatás adott.

A német államelnök a beszélgetés során felvetette, hogy érdemes lenne elgondolkodni a WAZ-lapcsoportnak egy olyan német nyelvű újság megjelentetésén, amely egyszerre tájékoztatja az itt élő német anyanyelvű lakosságot és az ideérkező turistákat.

A zárt ajtók mögötti beszélgetést követően Johannes Rau sajtótájékoztatót tartott a külföldi és a magyar újságíróknak.

A Németországi Szövetségi Köztársaság elnöke kijelentette: kellemes meglepetésként érte, hogy Magyarországon Veszprémbe olyan öntudatos kisebbséggel találkozott, amelyik a nyelvét jól beszéli, hagyományait ápolja és kultúrájában is német.

Mint mondta, megismerkedett a kisebbség gondjaival is, s ezek között említette, hogy kevés az oktatásban a szakember, és a németül is istentiszteletet tartó lelkész.

Újságíró kérdésre az elnök kijelentette: sokkal jobbnak látja a magyarországi németiség helyzetét, mint amilyen tíz évvel ezelőtt volt, és ezt előremutató tendenciának tartja.

Arra vonatkozóan, hogy a globalizálódó Európában szükség van-e és mi a szerepe a magyarországi német kisebbség identitásának, kijelentette: Európának csak akkor van esélye, ha a sokszínűsége

épít, és ehhez nagyon fontos hozzájárulás a magyarországi németek helyi, regionális identitása.

Johannes Rau rámutatott: azt se feledjük el, hogy Magyarországon az utóbbi háromszáz évben az ország építésében a magyarországi németek is jelentős szerepet játszottak.

Az újságírók felvetették: Németország gondolkodik-e valamilyen különleges státusz megadásán az itt élő németek számára. Az államelnök, mint mondta, nem tud ilyenről, de érdekes gondolatnak tartja, amivel érdemes foglalkozni. ++

Forrás: <<http://archiv1988-2005.mti.hu/Pages/HirSearch.aspx?Pmd=1>>

Közép-európai Államfők 7. Magyarországi Találkozója

Televíziós szolgáltatásokat nyújtottunk 2000. április 28-29-én a Közép-európai Államfők 7.

Magyarországi Találkozója Sajtóirodájának:

Televíziós partnereink (megrendelőink) voltak:

Magyarországról: Duna Televízió, Magyar Televízió, Tv2

Külföldről: NTU (Ukrajna), STV (Szlovákia), ORF (Ausztria), TV Markíza (Szlovákia), TVP (Lengyelország)

Forrás: <http://www.tvp.hu/Arch_arch1999.htm>

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

Nincs.

III.

MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális dokumentációja

2014. novemberében a helyszínen készült saját fotók:

2010-ben a Google Earth-ra más szerző által feltöltött fotók:

2007-es légifotó - © Tóth Géza

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek

A Veszprémi Polgármesteri Hivatal Irattárában fellelhető dokumentumok.

3. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

A saját készítésű fényképek felhasználásához korlátozások nélkül hozzájárulok.